

Trovärdigt om legendarisk tyrann

RECENSION BÖCKER Baron Ungern - Mongoliets härskare

Ronny Rönqvist
Förlag Litorale

▼ Historieböckerna ger oss berättelser om många krigiska män. En av de mest mytomspunna tyrannerna är kanske Djingis Khan som föddes kring 1160-talet. Han hette egentligen Temüdjin och var son till hövdingen Yesüchej som mördades av tatarer när Temüdjin var fjorton år. Den fa-

derlöse sonen utvecklade talang för krigets konst, erövrade östra Mongoliet och utropade sig själv till kejsare år 1206.

Nästan sjuhundra år senare reinkarnerade Djingis Khan i skepnad av Nikolai Roman Max von Ungern-Sternberg, son till vetenskapsmannen Theodor von Ungern-Sternberg och friherrinnan Sophie Charlotte von Wimpffen.

Roman, som han kallades till vardags, föddes i Graz, Österrike, men tillbringade sin barndom i Estland. Den Ungern-Sternbergska släkten var en urgam-

mal tysk-baltisk släkt med anor tillbaka till 1200-talet och tiden för Djingis Khans uppgång och fall.

Familjen Ungern levde ett kringflackande liv, fadern var "ful och elak" och föräldrarna skilde sig 1891 då Roman ännu inte nått dagens skolålder. Modern fick vårdnaden om de fyra barnen, fadern skulle komma att dö i S:t Petersburg i postrevolutionens kaos 1919-20.

Tidigt märkte man av den egensinnige pojkens tysta men bestämda läggning. Han utmärkte sig som en fävlingsmän-

niska, älskade att rida på sin häst och med tanke på oroligheterna i Ryssland och bolsjevikernas härjningar på landsbygden närde han snart ett livslångt hat mot kommunismen och västvärldens "förfall".

Mycket av det material som finns bevarat om Roman von Ungern-Sternberg är andrahandsuppgifter, men resenären, författaren och experten på mongolisk kultur Ronny Rönqvist (född 1943) från Helsingfors har i sin biografi "Baron Ungern - Mongoliets härskare" lyckats

med konststycket att pussla ihop bitarna till en trovärdig karta över "tyrannens" liv och inte minst dennes militära karriär.

Som krigshistorisk läsning och som inblick i den ryska revolutionen och "blodiga baronens" brokiga resa från frivillig i Tallinns stationerade 91:a Dvinska infanteriregemente till drömmen om ett stormongoliskt rike är Rönqvists bok i det närmaste oöverträffbar.

Men Rönqvist presenterar också en spännande psykologisk bild av huvudpersonen, en tråd som går genom barndomen

och fram till baronens relation till kvinnor, till ordet, svärdet, lamabuddhismen och ockultismen. Vittnesmål från tiden säger att Roman var som tagen ur en äventyrsroman och att folk i hans närhet var övertygade om att han kunde läsa deras tankar.

Jag är full av beundran för Rönqvists arbete. På 150 sidor släpper han ut en legend i ljuset, en legend som bortsett från några brev lämnade ett blodigt avtryck åt eftervärlden att läsa sanningen i.

STEFAN WHILDE